twijfel doen rijzen aan de juistheid van de gecorrigeerde gegevens.

2. Wanneer de Commissie weigert bepaalde uitgaven ten laste van het EOGFL te brengen, op grond dat die uitgaven zijn veroorzaakt door aan een Lid-Staat toe te rekenen inbreuken op de gemeenschapsregeling, moet deze Lid-Staat aantonen dat is voldaan aan de voorwaarden om de geweigerde financiering te verkrijgen. Dezelfde bewijslast rust op de Lid-Staat in het geval dat de Commissie op grond van de overtuigende resultaten van een steekproefcontrole van oordeel is, dat de Lid-Staat niet heeft voldaan aan de verplichting om de kwaliteit van door hem in interventie genomen tabak behoorlijk te verifiëren.

RAPPORT TER TERECHTZITTING
in zaak C-385/89 *

I — De juridische achtergrond

1. Verordening (EEG) nr. 729/70 van de Raad van 21 april 1970 betreffende de financiering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (PB 1970, L 94, blz. 13) regelt de rechtstreekse financiering door de Gemeenschap, meer bepaald de afdeling „Garantie" van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de landbouw (hierna: „EOGFL"), van de restituties bij uitvoer naar derde landen en de interventies ter regulering van de landbouwmarkten, die in het kader van de gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten volgens gemeenschappelijke regels aan de ondernemingen worden toegekend.

Ingevolge artikel 4 van verordening nr. 729/70 stelt de Commissie aan de Lid-Staten de nodige middelen ter beschikking om de bevoegde diensten en organen in staat te stellen, bedoelde restituties en interventies overeenkomstig de communautaire en nationale voorschriften te betalen. Volgens artikel 5, lid 2, sub b, van die verordening keurt de Commissie, na raadpleging van het Comité van het EOGFL, vóór het einde van het volgende jaar aan de hand van de jaarrekeningen, vergezeld van de stukken die nodig zijn voor de goedkeuring daarvan, de rekeningen goed van de diensten en organen die zijn gemachtigd de restituties bij uitvoer naar derde landen en de interventies ter regulering van de landbouwmarkten in het kader van de gemeenschappelijke marktordeningen te betalen. Volgens artikel 9 van verordening nr. 729/70 verstrekken de Lid-Staten de Commissie alle inlichtingen die voor de goede werking van het EOGFL nodig zijn. Voorts zijn de functionarissen van de Commissie gerechtigd, ter plaatse verificaties te verrichten, waarbij zij toegang hebben tot alle documenten die verband houden met de door het EOGFL gefinancierde uitgaven.

* Procestaal: Grieks.

2. Volgens artikel 8, sub a, van verordening (EEG) nr. 1723/72 van de Commissie van 26 juli 1972 inzake de goedkeuring van de rekeningen betreffende het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de landbouw, afdeling Garantie (PB 1972, L 186, blz. 1), behelst een besluit tot goedkeuring van de rekeningen onder meer de bepaling van het bedrag van de in iedere Lid-Staat in de loop van het betrokken jaar gedane uitgaven welke worden erkend als komende ten laste van het EOGFL, afdeling Garantie.

II — De feiten

3. Bij beschikking 89/627/EEG van 15 november 1989 keurde de Commissie de rekeningen goed die de Lid-Staten voor het begrotingsjaar 1987 hadden ingediend in verband met de door het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de landbouw, afdeling Garantie, gefinancierde uitgaven (PB 1989, L 359, blz. 23), en bepaalde zij het bedrag van de uitgaven die erkend werden als komende ten laste van het EOGFL.

4. De Commissie was op grond van door haar verrichte verificaties van oordeel, dat een gedeelte van de door de Helleense Republiek gedeclareerde uitgaven niet voldeed aan de door de gemeenschapsregeling gestelde voorwaarden en dus niet door het EOGFL, afdeling Garantie, kon worden gefinancierd. Blijkens de bijlage bij beschikking 89/627 bleef een bedrag van 4 015 480 761 DR ten laste van de Helleense Republiek. De bestreden beschikking vermeldt tevens, dat de Lid-Staten uitvoerig waren ingelicht over de correcties op hun rekeningen en hun standpunt dienaangaande kenbaar hadden kunnen maken.

5. Bij beschikking 90/213/EEG van 19 april 1990 (PB 1990, L 113, blz. 32) heeft de Commissie beschikking 89/627 gewijzigd, in het bijzonder wat betreft de hoogte van het voor rekening van de Helleense Republiek blijvende bedrag: na ontdekking van een rekenfout werd dit bedrag verminderd tot 2 323 949 293 DR.

6. Blijkens het dossier achtte de Commissie de verrichtingen die tot deze uitgaven hadden geleid, niet in overeenstemming met het ter zake geldende gemeenschapsrecht. De Commissie had tijdens bilaterale besprekingen voorafgaande aan de goedkeuringsbeschikking, de Helleense Republiek de redenen uiteengezet waarom zij elk van die verrichtingen onregelmatig achtte. Die redenen zijn vermeld in het syntheseverslag inzake de resultaten van het onderzoek omtrent de goedkeuring van de rekeningen van het EOGFL, afdeling Garantie, over het begrotingsjaar 1987 (hierna: „syntheseverslag"), dat aan de Helleense Republiek is toegezonden.

7. Het onderhavige beroep strekt tot nietigverklaring van beschikking 89/627 in haar geheel, wegens schending van wezenlijke vormvoorschriften, schending van het Verdrag of van de uitvoeringsregelingen van het Verdrag, wegens de voorbehouden die de Commissie in de considerans van de beschikking heeft gemaakt, alsmede op grond dat willekeurig en ten onrechte aan Griekenland het totale bedrag van 4 015 480 761 DR ten laste wordt gebracht in plaats van 2 323 949 293 DR (afgezien van specifieke bezwaren tegen dit laatste bedrag). Voorts strekt het beroep tot gedeeltelijke nietigverklaring van de bestreden beschikking, voor zover daarin de volgende bedragen niet worden erkend als ten laste van het EOGFL, afdeling Garantie:

— 213 801 319 DR ter zake van restituties bij de uitvoer van 6 400 ton tarwegries (punt 4.1.4.1, van het syntheseverslag);

— 367 402 940 DR ter zake van het beheer van de veevoedermarkt (punt 4.1.4.2 van het syntheseverslag);

— 258 108 000 DR ter zake van de medeverantwoordelijkheidsheffing in de sector granen (verkoopseizoen 1986/1987, punt 4.2.2.2.3, sub 1, syntheseverslag);

— 1 391 025 367 DR ter zake van de opslag van tabak (punt 4.9.1 van het syntheseverslag);

III — Het procesverloop

8. Het beroep van de Helleense Republiek is op 29 december 1989 ter griffie van het Hof ingeschreven.

9. Bij afzonderlijke akte, op dezelfde dag ingeschreven bij de griffie van het Hof, heeft de Helleense Republiek op grond van artikel 185 EEG-Verdrag en de artikelen 83 en volgende van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie om opschorting van de tenuitvoerlegging van de bestreden beschikking verzocht. Bij beschikking van 23 februari 1990 (zaak C-385/89 R, Griekenland/Commissie, Jurispr. 1990, blz. I-561) heeft de president van het Hof beschikt, dat op het verzoek niet behoefde te worden beslist; de beslissing over de kosten werd aangehouden.

10. Het Hof heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en de advocaat-generaal gehoord, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan. Aan partijen zijn een aantal vragen gesteld, die binnen de gestelde termijn zijn beantwoord.

11. De *Helleense Republiek* concludeert dat het den Hove behage:

1) nietig te verklaren beschikking 89/627/EEG van de Commissie van 15 november 1989 betreffende de goedkeuring van de rekeningen die de Lid-Staten voor het begrotingsjaar 1987 hebben ingediend in verband met de door het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de landbouw, afdeling Garantie, gefinancierde uitgaven, voor zover het de in het onderhavig beroep bedoelde sectoren betreft;

2) de Commissie te verwijzen in de kosten van het geding.

12. De *Commissie* concludeert dat het den Hove behage:

1) het beroep van de Helleense Republiek tot nietigverklaring van beschikking 89/627/EEG van de Commissie van 15 november 1989 te verwerpen;

2) verzoekster te verwijzen in de kosten van het geding, daaronder begrepen de kosten van het verzoek om opschorting van de tenuitvoerlegging in deze zaak.

13. Bij repliek heeft de Helleense Republiek in verband met de bij beschikking 90/213 aangebrachte correctie wegens de door de Commissie erkende rekenfout, haar grief ingetrokken, dat willekeurig en ten onrechte aan Griekenland het totale bedrag van 4 015 480 761 DR in rekening was gebracht.

In antwoord op een van de door het Hof gestelde vragen heeft de Helleense Republiek eveneens de algemene grief met betrekking tot de door de Commissie in de considerans van de bestreden beschikking gemaakte voorbehouden ingetrokken, daar het Hof een soortgelijk middel reeds had verworpen in de arresten van 10 juli 1990 (zaken C-259/87, C-334/87 en C-335/87, Griekenland/Commissie, Jurispr. 1990, blz. I-2845, I-2849 en I-2875), waarin het ging om de goedkeuring van de rekeningen over respectievelijk 1983, 1984 en 1985.

In hetzelfde antwoord heeft de Helleense Republiek ten slotte meegedeeld, de grief met betrekking tot de niet-erkenning door de EOGFL van het bedrag van 367 402 940 DR ter zake van het beheer van de veevoedermarkt, in te trekken gelet op het arrest van 19 maart 1991 (zaak C-32/89, Commissie/Griekenland, Jurispr. 1991, blz. I-1321), dat handelde over de goedkeuring van de rekeningen over 1986 en waarin het Hof een soortgelijk middel heeft verworpen.

De middelen waarvan de Helleense Republiek heeft medegedeeld, deze in dit beroep niet meer te willen handhaven, worden hierna niet meer genoemd.

IV — Middelen en argumenten van partijen

A — *De uitgaven ter zake van restituties bij de uitvoer van 6 400 ton tarwegries (punt 4.1.4.1, van het syntheseverslag)*

14. De *Helleense Republiek* stelt, dat de bestreden beschikking op dit punt feitelijke grondslag mist en derhalve moet worden nietig verklaard.

15. Bij de goedkeuring van de rekeningen over 1986 had de Commissie geweigerd, een door de Helleense Republiek gedeclareerd bedrag ter zake van uitvoerrestitutie voor 40 000 ton gries van durum tarwe ten laste van het EOGFL te brengen.

Er was namelijk geconstateerd, dat de Helleense Republiek actief op de graanmarkt had ingegrepen via het Centraal Bureau voor het beheer van nationale produkten (hierna: „KYDEP"), dat zich had verbonden om voor rekening van de staat de in zijn bezit zijnde tarwevoorraden af te zetten door middel van een viertal programmacontracten. Een van die contracten had betrekking op 40 000 ton gries. Hoewel de Helleense Republiek het bestaan van dat programmacontract ontkende, oordeelde het Hof in het arrest van 19 maart 1991 (zaak C-32/89, reeds aangehaald), dat de Commissie terecht had geconcludeerd, dat dat programmacontract bestond en dat de Griekse autoriteiten in strijd met het gemeenschapsrecht hadden ingegrepen in de voorwaarden voor de aan- en verkoop van granen door KYDEP, door controle uit te oefenen op de operaties van KYDEP en via budgettaire maatregelen haar tekorten aan te zuiveren.

Aangezien van die 40 000 ton gries slechts 33 600 ton voor de correctie over 1986 in aanmerking is genomen, heeft de Commissie de correctie voor de overblijvende 6 400 ton, tot een bedrag van 213 801 319 DR, in het begrotingsjaar 1987 aangebracht.

16. De Helleense Republiek betwist die cijfers niet, maar stelt dat de beschikking van de Commissie op onjuiste feiten berust, aangezien het programmacontract voor het gries nooit daadwerkelijk is uitgevoerd.

In het licht van de voor het Hof aanhangige zaak C-32/89 zou het trouwens op zijn minst ondoelmatig en nadelig jegens de Helleense Republiek zijn om te willen vasthouden aan in het kader van de litigieuze beschikking genoemde bedrag.

Op het argument van de Commissie, dat de enkele bewering dat het programmacontract voor het gries nooit werd uitgevoerd, niet volstaat zonder nader bewijsmateriaal dat het standpunt van de Commissie kan weerleggen, antwoordt de Helleense Republiek, dat zij geen negatief bewijs kan leveren en dat, nu de Commissie de formele verzekering van de Helleense Republiek, dat het betrokken contract niet is uitgevoerd, niet accepteert, de bewijslast bij de Commissie zelf komt te liggen.

B — *De inning van de medeverantwoordelijkheidsheffing in de sector granen (verkoopseizoen 1986/1987, punt 4.2.2.2.3, sub 1, syntheseverslag)*

17. Bij artikel 4 van verordening (EEG) nr. 2727/75 van de Raad van 29 oktober 1975 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen (PB 1975, L 281, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EEG) nr. 1579/86 van de Raad van 23 mei 1986 (PB 1986, L 139, blz. 29), is met ingang van 1 juli 1986 een medeverantwoordelijkheidsheffing ingevoerd (5,38 Ecu/t = 628 DR/t voor het verkoopseizoen 1986/1987) op in de Gemeenschap geproduceerde granen die een van de volgende behandelingen ondergaan: eerste verwerking, interventie-aankoop en uitvoer in de vorm van korrels.

De medeverantwoordelijkheidsheffing, die tot doel heeft de overproduktie af te remmen, is een aan het EOGFL af te dragen inkomstenpost. Het gehele probleem nu schuilt in de controle van de opgaven van de Lid-Staten wat betreft de juiste inning van de heffing.

18. Volgens de Commissie zijn de methoden die alleen op de jaarlijkse rekeningen van de Lid-Staten zijn gebaseerd en die worden gebruikt voor de berekening van de door de Lid-Staten gedane en door het EOGFL gefinancierde uitgaven (in welk geval de rechthebbenden kunnen worden geïdentificeerd en de desbetreffende voorwaarden voor goedkeuring van die uitgaven dus kunnen worden gecontroleerd) niet bruikbaar wanneer het erom gaat de ontvangsten van het EOGFL te berekenen. Dat is te verklaren, doordat bij voorbeeld in het geval van de post medeverantwoordelijkheidsheffing de boekhoudkundige gegevens van de interventiebureaus van de Lid-Staat slechts de marktdeelnemers vermelden die die heffing werkelijk hebben betaald, maar niet laten zien, hoeveel graan van de heffing is vrijgesteld, en of die vrijstelling juist was. Daarom is een berekeningsmethode uitgewerkt waarbij mede gebruik wordt gemaakt van een aantal — kruislings verifieerbare — statistische gegevens, waarmee een volledig en betrouwbaar beeld kan worden verkregen over de mate waarin in iedere Lid-Staat de heffing werkelijk is geïnd. Deze methode, die door de diensten van het EOGFL is uitgewerkt en ter kennis van de Lid-Staten is gebracht, maakt gebruik van onder verantwoordelijkheid van deze laatste doorgegeven en door Eurostat gepubliceerde statistische gegevens en berust op vergelijking van twee factoren: de „heffingplichtige hoeveelheid" (die hoofdzakelijk wordt afgeleid uit de in het kader van het beheer van de graanmarkt door de Lid-Staten verschafte statistieken) en de „vrijgestelde hoeveelheid". Aangezien de hoeveelheid waarover de heffing is geïnd, per defi-

nitie bekend is, volstaat een simpele wiskundige berekening om de totale hoeveelheid vast te stellen waarover geen heffing is geïnd, waarna een financiële correctie volgt.

19. De *Helleense Republiek* bestrijdt deze methode op zich niet, maar zij acht zich tekort gedaan door de concrete uitkomst die het gebruik ervan in casu oplevert.

Een van de statistische gegevens die medebepalend zijn voor de „heffingplichtige hoeveelheid", is het totale binnenlandse verbruik. Een jaar na het einde van het verkoopseizoen 1986/1987 hadden de Griekse autoriteiten aan Eurostat daarvoor een cijfer van 5 141 000 ton opgegeven, maar bij telex van 17 april 1989 lieten zij weten dat na aanvullende en diepgaander controle het totale binnenlandse verbruik 4 489 000 ton was geweest (dus 652 000 ton minder dan het door de Commissie aangehouden cijfer). Toepassing van de bedoelde berekeningsmethode met deze twee verschillende cijfers, daarbij rekening houdend met een — tussen partijen niet in geschil zijnde — verhoging van 299 000 ton bij de vrijgestelde hoeveelheid, leidt tot twee verschillende uitkomsten voor de niet-geïnde heffing: 411 000 ton (met een financiële correctie van 258 108 000 DR) volgens de Commissie, en nihil volgens de Helleense Republiek. Het gecorrigeerde cijfer werd trouwens op 6 december 1989 door Eurostat gepubliceerd, na de vaststelling van de litigieuze beschikking (15 november 1989).

20. De *Commissie* weigerde dit nieuwe cijfer in aanmerking te nemen; haars inziens moet het in 1988 aan Eurostat medegedeelde cijfer als definitief worden beschouwd, en wel om de navolgende redenen:

In de eerste plaats is het weinig aannemelijk, dat het aanvankelijke cijfer twee jaar na het betrokken verkoopseizoen een belangrijke wijziging in de orde van 13% zou hebben ondergaan; in de tweede plaats zijn zulke wijzigingen nooit in eerdere verkoopseizoenen waargenomen; in de derde plaats is het eerste Eurostat-cijfer bijna gelijk aan het cijfer dat de Griekse autoriteiten in het kader van de voorlopige raming hebben verstrekt aan de directie granen van de Commissie (5 263 000 ton); in de vierde plaats hebben de Griekse autoriteiten geen enkel concreet bewijs aangedragen, dat de eerste statistische gegevens van Eurostat fouten bevatten; wat ten slotte het feit betreft, dat Eurostat het gecorrigeerde cijfer pas na de vaststelling van de litigieuze beschikking heeft gepubliceerd, wijst de Commissie erop dat volgens vaste rechtspraak van het Hof de wettigheid van een handeling moet worden beoordeeld aan de hand van de reële feiten en gegevens zoals deze bestonden op het moment dat de handeling werd vastgesteld. De Commissie haalt in dit verband het arrest aan van 7 februari 1979 (zaak 15/76, Frankrijk/Commissie, Jurispr. 1979, blz. 321).

21. De *Helleense Republiek* brengt daartegen in, dat nu de Commissie zelf erkent, dat het systeem voor het verzamelen van statistische gegevens in de sector granen aan betrouwbaarheid te wensen overlaat en dat zij in dit geval is afgegaan op voorlopige resultaten van de relevante gegevens, zij niet het recht heeft de gegevens te betwisten die de Griekse autoriteiten later na een diepgaande controle verstrekten en die het totale binnenlandse verbruik juist weergeven.

Bovendien is het beroep van de Commissie op het aangehaalde arrest van het Hof misplaatst, want de Helleense Republiek had de Commissie reeds op 17 april 1989, voordat

de litigieuze beschikking werd vastgesteld, van de gecorrigeerde cijfers op de hoogte gesteld.

Op dit laatste punt betoogt de *Commissie*, dat het bericht van 17 april 1989 geen enkel concreet en betrouwbaar bewijs bevatte dat de aangebrachte correctie rechtvaardigde.

C — *De uitgaven voor de opslag van ruwe tabak (punt 4.9.1 van het syntheseverslag)*

22. De *Helleense Republiek* vordert de nietigverklaring van de beschikking op dit punt wegens het in aanmerking nemen van onwettige factoren en, subsidiair, wegens onjuiste voorstelling van de feitelijke omstandigheden.

23. Bij verordening (EEG) nr. 1467/70 van de Raad van 20 juli 1970 (PB 1970, L 164, blz. 32) zijn enkele algemene regels vastgelegd voor de interventie in de sector ruwe tabak. Artikel 5 bepaalt, dat de interventiebureaus uitsluitend tabakssoorten aankopen die overeenkomen met op grond van de indeling per soort en per kwaliteit vast te stellen minimumkwaliteitseisen.

Volgens artikel 6 van verordening (EEG) nr. 1727/70 van de Commissie van 25 augustus 1970 (PB 1970, L 191, blz. 5) voldoet tabak aan de minimumkwaliteitseisen bedoeld in artikel 5 van verordening nr. 1467/70, indien hij niet één of meer van de in bijlage III vermelde kenmerken vertoont.

Artikel 4 van verordening (EEG) nr. 1883/78 van de Raad van 2 augustus 1978 betreffende de algemene regels voor de financiering van de interventies door het Europes Oriëntatie- en Garantiefonds voor de landbouw, afdeling Garantie (PB 1978, L 216, blz. 1) bepaalt, dat wanneer in het kader van een interventiemaatregel produkten worden aangekocht en opgeslagen, het gefinancierde bedrag wordt bepaald door de jaarrekeningen die worden vastgesteld door de betaaldiensten en -organen en waarop op de debetzijde respectievelijk de creditzijde, de verschillende elementen van uitgaven, respectievelijk ontvangsten worden geboekt.

24. Twijfelend aan de kwaliteit van de in Griekenland in interventie opgeslagen tabak, hebben de diensten van de EOGFL in december 1987 ter plaatse een verificatie door middel van bemonstering verricht in de pakhuizen te Thessaloniki, Kavala en Serres.

Uit dit onderzoek bleek, dat een aanzienlijk deel van de gecontroleerde, in interventie genomen tabak niet aan de minimumkwaliteitseisen voldeed. Deze kwaliteitsgebreken waren voor de EOGFL aanleiding, de uitgaven voor de opslag van alle Burley-tabak alsmede die voor de opslag van de gecontroleerde partijen oosterse tabak van financiering uit te sluiten.

25. De *Helleense Republiek* bestrijdt zowel de toegepaste bemonsteringsmethode als de representativiteit van de partijen waaruit de monsters zijn getrokken.

Wat het eerste punt betreft, betoogt verzoekster, dat bij gebreke van voorschriften

voor monsteronderzoek, het EOGFL de in de internationale praktijk gebruikelijke methode had moeten volgen, die inhoudt dat horizontale lagen van ongeveer vijf centimeter dikte worden afgenomen: in casu heeft men bladen als monster genomen. Bovendien is er geen enkele vertegenwoordiger van een Grieks orgaan uitgenodigd om het monsteronderzoek in het laboratorium bij te wonen.

Op het punt van de representativiteit van het monsteronderzoek noemt verzoekster het willekeurig om de resultaten van dat onderzoek, dat slechts in drie plaatsen is uitgevoerd, op heel Griekenland te extrapoleren.

Wanneer de kwaliteit niet voldoende was geweest, hadden de kopers bovendien wel gereageerd, hetgeen zij niet hebben gedaan.

26. Naar de *Helleense Republiek* eveneens betoogt, berust de beschikking in zoverre op een verkeerde toepassing van het recht, dat de Commissie de betrokken tabak heeft aangemerkt als daadwerkelijk verloren gegaan in de zin van het bepaalde in artikel 4 van verordening nr. 1883/78.

Bovendien heeft de Commissie gehandeld in strijd met de algemene regel inzake ongerechtvaardigde verrijking, door in haar berekeningen voor de financiële correctie niet alleen de uitgaven, maar ook de waarde van het produkt te betrekken.

27. Wat de wijze van monsterneming betreft, antwoordt de *Commissie* dat deze heeft plaatsgevonden in overeenstemming met de wetenschappelijke eisen en de internationaal gebruikte methoden, zoals bij haar diensten ook vaste praktijk is.

De controles werden verricht in laboratoria van het voor het beheer verantwoordelijke Nationaal Bureau voor de tabak (EOK), met instemming van de bevoegde ambtenaren van de EOK, die de controleambtenaren van de EG steeds op hun missie hebben vergezeld en die nooit enige kritiek hebben geuit.

Wat de afwezigheid van vertegenwoordigers van Griekse organisaties betreft bij het onderzoek van de monsters in de laboratoria van de firma SEITA te Bergerac (Frankrijk), wijst de Commissie erop, dat geen enkele gemeenschapsbepaling de deelname van vertegenwoordigers van de nationale autoriteiten bij de analyses door onafhankelijke laboratoria voorschrijft; die deelname zou integendeel afbreuk kunnen doen aan de objectiviteit van deze analyses.

28. Omtrent de representativiteit van de monsters merkt de *Commissie* op, dat de drie steden Thessaloniki, Kavala en Serres juist de centra bij uitstek zijn van de nationale tabaksproduktie.

Over de uitgebleven reacties van kopers zegt de Commissie, zich ook niet te kunnen voorstellen dat die de litigieuze voorraden niet zouden afnemen, nu deze werden aangeboden tegen slechts 3% van de marktprijs. Overigens was die uitzonderlijk lage prijs een van de redenen geweest om een

controleteam van de EG naar Griekenland uit te zenden.

29. Volgens de *Commissie* mist de bewering van verzoekster, als zouden er veel te grote bedragen zijn ingehouden doordat de tabak als in feite verloren werd beschouwd, iedere juridische grond. De aftrek heeft immers plaatsgevonden in overeenstemming met het bepaalde in verordening nr. 1883/78.

30. Evenzo ontbreekt volgens de Commissie elke grond aan het verwijt van verzoekster, dat zij bij de toepassing van artikel 4 van verordening nr. 1883/78 niet alleen de reeds betaalde kosten, maar ook de waarde van het produkt in aanmerking zou hebben genomen.

De berekeningstabellen geven immers ook de verminderingen te zien in hoeveelheid en waarde, zowel van de aangekochte als van de verkochte tabak, hetgeen betekent dat men ook rekening houdt met de tabak die de magazijnen is binnengekomen c. q. heeft verlaten. Derhalve is de waarde van die hoeveelheden tabak die niet met de voorwaarden van verordening nr. 1727/70 in overeenstemming werden bevonden, in werkelijkheid niet in aanmerking genomen.

V — Antwoorden op vragen van het Hof

A — *Vragen aan de Helleense Republiek*

1. a) *Eerste vraag*

„Gelet op de arresten van het Hof van 10 juli 1990 (zaken C-259/87, C-334/87 en C-335/87, Griekenland/Commissie), 12 juli 1990 (zaak C-35/88, Commissie/Griekenland) en 19 maart 1991 (zaak C-32/89, Griekenland/Commissie), wordt de Helleense Republiek verzocht precies aan te geven, welke middelen en argumenten zij wenst te handhaven."

b) *Antwoord*

De Helleense Republiek heeft meegedeeld, alleen de middelen te handhaven met betrekking tot

— de uitgaven ter zake van restituties bij uitvoer van 6 400 ton gries van durum tarwe;

— de inning van de medeverantwoordelijkheidsheffing in de sector granen;

— de uitgaven voor de opslag van ruwe tabak.

2. a) *Tweede vraag*

„De Helleense Republiek wordt verzocht te verklaren, welke factoren haar hebben bewogen om in 1989 het cijfer van het totale binnenlands graanverbruik (verkoopjaar 1986/1987) te wijzigen ten opzichte van het in 1988 aan Eurostat medegedeelde cijfer."

b) *Antwoord*

De Griekse autoriteiten hebben in het verzoekschrift en bij repliek gesteld, dat de sta-

tistische gegevens waarop de Commissie is afgegaan voor de berekening van de hoeveelheden heffingplichtig graan, voorlopig waren en berustten op schattingen van de komende oogst. Deze schatting berust op de voorziene of verwachte oogst, waarbij van een gemiddelde bruto opbrengst wordt uitgegaan, vanwege de invloed of mogelijke invloed van natuurlijke factoren. Het tijdstip waarop de schatting wordt gemaakt, is eveneens van invloed op de mate waarin de werkelijkheid kan worden benaderd. Hoe dichter het tijdstip van de schatting bij dat van de oogst ligt, hoe betrouwbaarder zij kan worden geacht te zijn. Afgezien daarvan hebben de Griekse autoriteiten problemen gehad bij het uitwerken van precieze gegevens door het nucleaire ongeval van Tsjernobyl. Zoals bekend, heeft de Commissie wegens dat ongeluk een verbod uitgevaardigd om radioactief besmet graan in de handel te brengen. Die produkten werden al meer dan twee jaar in de magazijnen van producenten en handelaars vastgehouden. Het was daarom niet gemakkelijk nauwkeurig de hoeveelheden vast te stellen waarover de heffing verschuldigd was.

B. *Vragen aan de Helleense Republiek en aan de Commissie*

3. *Derde vraag*

„Partijen worden verzocht hun berekeningen te controleren met betrekking tot de inning van de medeverantwoordelijkheidsheffing in de sector granen. In het bijzonder wordt hen verzocht nader aan te geven:

— uit welk document blijkt, dat de Commissie inderdaad de opmerkingen van Griekse zijde heeft beaamd met betrekking tot de 299 000 ton die op het bedrijf zelf zijn gebruikt. (zie punt 4.2.2.2.4, sub 1, b, tweede streepje van bijlage X bij het verzoekschrift);

— hoe groot zou de hoeveelheid zijn waarover geen heffing is geïnd, wanneer men rekening houdt met

a) de hierboven bedoelde 299 000 ton;

b) het verschil tussen de hoeveelheid binnenlands verbruik en de door de Helleense Republiek opgegeven hoeveelheid;

c) a en b samen;

— welke hoeveelheden en daarmee corresponderende bedragen nu precies in het geding zijn."

Antwoord

3.1 Eerste onderdeel van de vraag

Beide partijen geven hetzelfde antwoord: dat de Commissie de Griekse opmerkingen inzake de 299 000 ton voor menselijk verbruik op het bedrijf zelf inderdaad heeft beaamd, blijkt uit Addendum 2, herziening 1, van het syntheseverslag 1987 van 5 oktober 1989, punten 4.2.2.2.3 en 4.2.2.2.4.[1]

1 — Een kopie van dit onderdeel van het document is eerst als bijlage bij het antwoord op deze vraag overgelegd.

3.2. Tweede onderdeel van de vraag

Wanneer de 299 000 ton voor menselijk gebruik op het bedrijf wordt meegerekend, dan komt de totale hoeveelheid waarover geen heffing is geïnd volgens de *Commissie* op 411 000 ton.

Volgens de *Helleense Republiek* blijft er in dat geval geen hoeveelheid graan over, waarvoor de heffing zou kunnen worden geacht verschuldigd te zijn.

3.3 Derde onderdeel van de vraag

Gaat men bij de berekening uit van een totaal binnenlands verbruik van 5 141 000 ton, dan bedraagt de hoeveelheid waarover geen heffing werd geïnd volgens de *Commissie* 710 000 ton. Gaat men daarentegen uit van het door de Helleense Republiek genoemde cijfer (4 489 000 ton), dan komt die hoeveelheid op 58 000 ton.

De *Helleense Republiek* acht een antwoord op dit onderdeel van de vraag in deze formulering niet mogelijk. Zij bepaalt zich ertoe, in dezelfde tabel de berekening van de Commissie (uitgaande van het cijfer van 5 141 000 ton) af te zetten tegen van haarzelf (uitgaande van 4 489 000 ton). Deze berekeningen hebben als uitkomst 710 000 respectievelijk 299 000 ton, waarover geen heffing is geïnd.

3.4. Vierde onderdeel van de vraag

Wanneer men, aldus de *Commissie,* ter berekening van de hoeveelheid waarover geen heffing is geïnd, zowel van de 299 000 ton die ter zake van menselijk verbruik op het bedrijf zelf is vrijgesteld, als van het door haar aangehouden cijfer van 5 141 000 ton voor het totale binnenlandse verbruik uitgaat, dan krijgt men als uitkomst *411 000 ton.* Neemt men daarentegen, nog steeds met mederekening van de 299 000 ton, het door de Helleense Republiek genoemde cijfer voor het binnenlandse verbruik (4 489 000 ton), dan krijgt men als negatieve uitkomst *minus 241 000 ton,* hetgeen een teveel aan geïnde heffing zou betekenen. Vertaald in financiële termen, leidt de eerste berekening tot een financiële correctie van 258 108 000 DR, maar de tweede daarentegen tot een door de Commissie aan verzoekster terug te betalen bedrag van 151 348 000 DR. Naar de Commissie op dat punt benadrukt, kan de heffing zowel uit praktisch als uit technisch oogpunt niet zijn geheven op een hoeveelheid die groter is dan de normale hoeveelheid, aangezien de inning van de heffing een commerciële transactie vooronderstelt (verwerking, uitvoer...). Waar de heffing door de Lid-Staat wordt geïnd, is het daarom niet denkbaar, dat deze de heffing int zonder dat enige transactie heeft plaatsgevonden en zonder dat aan de voorwaarden van de gemeenschapsverordeningen is voldaan. Bovendien heeft verzoekster zelf verklaard (bijlage XII bij het verweerschrift), dat de resterende hoeveelheid waarover geen heffing was geïnd, slechts 299 000 ton bedroeg (vrijgestelde hoeveelheid overeenkomende met het cijfer voor menselijk verbruik op het bedrijf zelf).

Volgens de *Helleense Republiek* komt uit dezelfde berekeningen, voorzover die worden aanvaard, naar voren, dat er geen hoeveelheid overblijft waarover nog heffing moest worden geïnd.

4. *De vierde vraag*

„Partijen wordt verzocht te verduidelijken, om welke hoeveelheden het precies gaat bij de opslag van ruwe tabak."

Antwoord

De *Commissie* verklaart, dat de totale hoeveelheid tabak die zij in haar berekeningen heeft betrokken 6 736 096 ton bedraagt, waarvan 6 295 290 ton tabak van het type Burley en 440 806 ton tabak van oosterse soort. De desbetreffende correctie bedraagt in totaal 1 391 025 367 DR.

De *Helleense Republiek* geeft geen precies antwoord op deze vraag. Volgens haar is een precieze berekening van de financiële consequenties van de resultaten van de analyses door de deskundige van de Commissie niet mogelijk, aangezien deze daarbij geen percentuele verdeling naar kwaliteitsklasse (A, B of C) heeft opgesteld en geen mededeling van de resultaten heeft gedaan.

5. *De vijfde vraag*

„Partijen wordt verzocht te verduidelijken, welke aspecten rond de toepassing van artikel 4 van verordening nr. 1883/78 in geding zijn en welke argumenten zij ter zake hanteren."

Antwoord

De *Commissie* meent het standpunt van Griekenland als volgt samen te kunnen vatten: wanneer de Commissie tot financiële correcties overgaat in de door de Lid-Staten bij het EOGFL, afdeling Garantie, gedeclareerde uitgaven, dan kan zij niet een groter bedrag aftrekken dan zij aan uitgaven heeft uitbetaald. De Helleense Republiek schijnt echter te geloven, dat toepassing van artikel 4 van verordening nr. 1883/78 de nieterkenning tot gevolg heeft, niet alleen van de door de EOGFL betaalde uitgaven, maar ook van de aankoopwaarde van de afgekeurde tabak.

De Commissie legt uit, dat in de door haar gebruikte berekeningstabellen voor die financiële correcties zowel de hoeveelheden tabak die niet aan de vereiste minimumkwaliteitseisen voldoet, als de waarde *bij aankoop en bij verkoop* van die hoeveelheden is verwerkt (waarbij men bedenke, dat de opbrengst van de verkoop van interventietabak aan het EOGFL ten goede komt). Het is derhalve niet mogelijk, dat de waarde van de niet met de minimumkwaliteitseisen overeenkomende tabak twee maal in aanmerking wordt genomen, zoals verzoekster schijnt te beweren.

De *Helleense Republiek* volstaat met de opmerking, dat niet-erkenning van de uitgaven, op grond dat zij volgens de Commissie als „zuivere verliezen" zijn aan te merken op basis van artikel 4 van verordening nr. 1883/78, niet wettig is.

6. *De zesde vraag*

„Partijen wordt verzocht nader in te gaan op de internationaal gehanteerde bemonsteringsmethodes voor tabak."

Antwoord

Volgens de Commissie is het moeilijk nauwkeurig een bepaalde controlemethode te beschrijven die internationaal constant wordt toegepast.

Voor de uitvoering van controles heeft de Commissie een speciale deskundige uit Duitsland aangetrokken, die bijgestaan werd door ambtenaren van de Commissie. Na afloop van de controle bracht deze deskundige aan de diensten van de Commissie verslag uit, met daarin onder meer een gedetailleerde beschrijving van de gebruikte controlemethode en de resultaten van die controle. De Commissie meent, dat de door de deskundige gebruikte methode beantwoordt aan de zogenoemde internationale methode.

Volgens de Commissie valt aan de juistheid van de resultaten niet te twijfelen, ook al had van de Burley wellicht een groter aantal monsters kunnen worden gekeurd voordat de resultaten op de gehele gecontroleerde hoeveelheid werden geëxtrapoleerd. Het percentage Burley-tabak dat niet aan de minimumkwaliteitseisen voldeed, bedroeg niettemin gemiddeld 47%, een voldoende hoog percentage dus om deze extrapolatie te rechtvaardigen. Bovendien zijn de resultaten van het door de deskundige verrichte fysieke onderzoek naderhand bevestigd bij de monsteranalyse in het laboratorium van SEITA te Bergerac in Frankrijk. De correctie door de Commissie steunde op de door dat laboratorium gevonden resultaten.

De *Helleense Republiek* betoogt, dat volgens de internationale praktijk en de ambtelijke richtlijnen van de Commissie de monsters moeten worden genomen volgens het drielagenstelsel: één laag voor directe analyse, een tweede laag die wordt bewaard ter verificatie van de analyse en een derde laag die is bestemd voor de bevoegde instantie van de betrokken Lid-Staat. De deskundige van de Commissie heeft daarentegen steekproefsgewijs bladen genomen en daar één monster van gemaakt. Deze methode van monsterneming wordt wetenschappelijk als „foutieve bemonstering" aangeduid en geeft onvermijdelijk zeer uiteenlopende resultaten. Volgens de Helleense Republiek maakt een conform de internationale praktijk genomen monster 5% uit van de opgeslagen hoeveelheid, terwijl dat percentage zich in dit geval beweegt tussen 0,033 en 0,013%.

G. F. Mancini
rechter-rapporteur